

Кыргыз тили жана адабияты боюнча райондук / шаардык олимпиаданын тапшырмалары (орус класстары үчүн). 1-күн.

Жооптор

Эскертүү: «Бир гана жооп жазгыла» деп көрсөтүлгөн учурларда бирден көп жооп жазылган болсо, биринчи жооп гана каралат!

1. Төмөнкү текстте эки сөздөн кийин тыныш белгилери ТУУРА ЭМЕС коюлган. Ал сөздөрдү таап, тексттен кийинки бош жерлерге жазгыла.

Эскертүү: Асты сызылган сөздөргө көңүл бурбагыла!

Эки гана сөздү көрсөткүлө!

Жазуучунун байлыгын, ырыскысы болгон тунук эсин – баарын – жолукканда билесиң. Ал мындан бир канча жыл мурун болуп өткөн окуялардын, жолугушуулардын кайсы күнү болгонун, сен анда кандай кийим кийгениңе дейре жаңылбай айтып бере алат. Анын көркөм чыгарма жазууда күндөлүккө кайрылбаганы ошондуктанбы деп калдым.

Т. Сыдыкбеков – жеринен чыгармачылыкты ыйык көрүп, өзүнө да талапты катуу коё билген, эрки күчтүү адам. Ал Дантенин «куш мамыкта чалкалап жатып, эч качан өзүнө даңкты таба албайсың» деген сөзүн жакшы билет. Тажрыйбасы жогунда, жаш курагында, жазылган чыгармаларын купулга толбогонун өзү мурда сезип, жазгандарын кайра башынан иргеп, оңдоп, толуктап, редакциялап турганды жакшы көргөн жазуучу.

Жооп: *баарын – / коё билген,*

2. Жогорудагы текстке текстте кездешкен кайсы сөз же сөз тизмеги тема боло алат?

Эскертүү: Бир гана жооп жазгыла!

Жооп: *Т. Сыдыкбеков*

3. Жогорудагы текст кептин стилдеринин кайсынысына кирет?

Жооп: *Публицистикалык стиль*

4. Жогорудагы текстте кептин түрлөрүнүн кайсынысы басымдуулук кылат?

Жооп: *Баяндоо*

5. Жогорудагы текстте асты эки сызык менен сызылган сөздөрдү, муундун түрлөрү боюнча алып караганда, эмне жалпылап турат?

Жооп: *Экөө тең түюк муундагы сөздөргө кирет*

6. Жогорудагы текстте кездешкен төмөнкү сөздөргө маанилеш сөздөрдү тапкыла.

Эскертүү: Бирден гана жооп жазгыла!

А) Жеринен (*башынан, табиятынан* деген сыяктуу маанилерди туюндурган сөздөр)

Б) Иргөө (*карап чыгуу; тандоо, ылгоо* деген сыяктуу маанилерди туюндурган сөздөр)

7. Жогоруда берилген тексттеги «куш мамыкта чалкалап жатып, эч качан өзүңө даңкты таба албайсың» деген айтым эмнени билдирет?

Эскертүү: Оюңарды бир гана сүйлөм менен билдиргиле!

Жооп: *«Кыйынчылык тартпай, ийгиликке жете албайсың» деген маанидеги сүйлөмдөр*

8. Жогорудагы тексттин биринчи жана экинчи абзацтарындагы асты бир сызык менен сызылган сөздөрдү, сөз түркүмдөрү боюнча алып караганда, эмне жалпылап турат?

Жооп: *Экөө тең кызматчы сөздөргө кирет*

9. Жогорудагы текстте асты толкун сызык менен сызылган сөз канча морфемадан турат?

Жооп: *Төрт морфемадан турат (бай-лыг-ы-н)*

10. Жогорудагы текстте обочолонгон түшүндүрмө мүчө (мүчөлөр) кездешеби? Эгер кездеше, аны (аларды) төмөндөгү бош жерлерге жазгыла.

Жооп: *жаш курагында*

11. Жогорудагы текстте сүйлөмдүн, сүйлөм түзүлүшү боюнча алып караганда, кайсы түрү көбүрөөк учурайт?

Жооп: *Жөнөкөй сүйлөм*

12. *Дыйкан бергелүү күзгө машыркап, тасторконду кенээн жайды.*

Жогоруда берилген сүйлөмдөгү канча сөздө орфографиялык эреже сакталган ЭМЕС?

(А) 1

(Б) 2

(В) 3

(Г) 4

Туурасы: *Дыйкан бергелүү күзгө машыркап, дасторконду кенен жайды.*